

Izhaja

v s a k p e t e k z d a t u m o m
p r i h o d n j e g a d n e v a .

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Velja

z a c e l o l e t o 4 k r o n e .

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje n a p r e j .

Za in s e r a t e s e p l a č u j e p o 20 v i n .
o d g a r m o n d - v r s t e v s a k o k r a t .

MIR

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 29. vinotoka 1910.

Štev. 44.

Ljudstvo za slovenskimi poslanci.

Avstrijske vlade se od nekaj odlikujejo v tem, da ne poznajo slovenskega naroda in njegovih želj. To, kar poroča centralni vladi na Dunaj kak Slovincem nasproten deželni predsednik, ima vlada za resnico, kar pa po navadi ne odgovarja ne volji našega ljudstva in ne dejanskim razmeram sploh. Tako je menila vlada, da bo slovensko ljudstvo nasprotovalo svojim poslancem, ki so prisilili vlado, da je morala zaključiti državni zbor. Kaj se naše ljudstvo briga za ropot nemških časnikov ali za psovkanje kakoga v korist Nemcev in proti Slovincem ustanovljenega „Štajerca“! Naše ljudstvo je že od nekaj skušalo na lastnem telesu, da je vse to, kar priporočajo našim ljudem Slovincem sovražni listi, zanj slabo. Zato se je vlada zelo, zelo zmotila! Vlada naj ve, da bi in sicer po pravici, slovensko ljudstvo samo nastopilo proti svojim poslancem, ako bi ti še zanaprej prinašali z Dunaja prazne obljube vlade, ki jih vlada nikdar ne izpolni. Vled krivic, ki jih slovensko ljudstvo že leta in leta trpi, je isto proti vladi tako bojno razpoloženo, da bi morala vlada dati Slovincem popolno zadoščenje, da bi smeli slovenski poslanci zavzemati vladi prijazno stališče. Volitve na Spod. Štajerskem in Kranjskem, ki so se vršile takorekoč v znamenju obstrukcije, so sijajno pokazale, kako misli slovensko ljudstvo!

In na Koroškem? Treba je pogledati le na naše shode, in vsak se lahko prepriča, da mirno koroško slovensko ljudstvo oduševljeno pozdravlja in odobrava odločen nastop slovenskih poslancev v državnem zboru in da vedno glasneje opominja vlado: Daj nam, kar nam gre! In ljudska volja bo končno zmagala tudi na Koroškem!

V nedeljo, 23. vinotoka t. l., se je vršil v Šmihelu nad Pliberkom sijajno obiskan shod katol.-političnega in gospodarskega društva, na katerem so se zborovalci v navdušenjem izrekli za obstrukcijo v državnem zboru. Državni in deželni poslanec g. Grafenaauer je poročal na

tem shodu o taktiki „Slovenskega kluha“ v državnem zboru. Naglašal je, da je sedanja vlada sovražna slovenskim težnjam; to dokazuje zlasti nastavljanje koroških slovenskih uradnikov, posebno slovenskih učiteljev. Vlada obljubi včasih več, kakor se zahteva, izpolni pa svojih obljub ne! Ker so slovenski poslanci takih obljub siti, zato so vstopili v najhujšo opozicijo proti vladi. (Odobranje.) Dejanj hočejo! (Odobranje.) Zato so začeli obstruirati. (Klici: Prav ste storili!) Nemški časniki seveda pišejo, da smo surovi in da z obstrukcijo škodujemo gospodarstvu. Vprašati pa se moramo, kaj pa smo dobili Slovenci v gospodarstvu prej, ko smo bili vladi pokorni slugi? (Klici: Ničesar!) Če Nemci pravijo, da kalijo slovenski poslanci z obstrukcijo mir v državnem zboru, potem se vprašajmo, kdo pa je kalil mir, ko so brez opravičenih razlogov obstruirali Nemci in kaj smo dobili Slovenci, ko smo bili mirni v državnem zboru? (Viharno odobranje.)

Govornik poroča o češko-slovenski zvezi v državnem zboru in sodi o pogajanjih češko-nemške sprave zelo pesimistično. In kako skrbi vlada za kmete sploh, zlasti pa še za jugoslovanskega kmeta! Švicar kupuje na pr. za svojo živino avstrijsko sol ceneje, nego jo dobi avstrijski kmet. Bosanskega kmeta je hotela vlada na milost in nemilost izročiti ogrskemu židu, a slovenski poslanci so bili v boju zoper ogrsko banko za Bosno zmagoviti in so s tem bosanskega kmeta rešili. Koliko so vredne Bienerthove trditve, da Slovincem ni nasproten, je dokazal s tem, da je 700.000 avstrijskim Lahom, ki se nikdar niso izkazali za zveste avstrijske državljanke, ponujal univerzo na Dunaju, da bi jo pozneje premeštil — v Trst, s slovenskimi zastopniki pa še govoriti ni maral, kdaj da dobijo Slovenci visoke šole v Ljubljani. Zato so slovenski poslanci razbili državni zbor. Vlada ga je samo zaključila. Razpustiti se ga ni upala, ker se boji novih volitev. Slovincem pa se jih ni treba bati. Govornik je razložil navedeno še razne druge zadeve iz državnega zbora. Njegova izvajanja so bila sprejeta z viharnim odobranjem.

Tajnik političnega društva, g. Smodej, je pojasnil, v čem da obstoji tista od nemškonacionalnega poslanca Doberniga tolikokrat hvalisana „naklonjenost in prijateljstvo“ nemških nacionalcev do koroških Slovencev; če se vprašamo, kje se začena in kje neha to namišljeno prijateljstvo, v čem da se kaže, ne more nihče odgovoriti. Kakšno da je prijateljstvo nemškonacionalnih sosedov do Slovencev, je dokazala nemškonacionalna večina v deželnem zboru s svojo zakonsko predlogo o deželnem kulturnem svetu, ki ga je zvarila tako da bosta izmed 50 do 100 članov, ako nam bo sreča in vlada zelo mila, v njem zastopana cela — dva Slovenca! (Ogorčenje.) Tako izpolnjuje deželni zbor svoje dolžnosti do slovenskega dela prebivalstva celo na — gospodarskem polju!

Ali je to tisto prijateljstvo, o katerem zna tako ganljivo pripovedovati poslanec Dobernig? To prijateljstvo nemških nacionalcev do Slovencev se zrcali tudi v najnovjšem predlogu viteza Burgerja in tovarišev glede spremembe deželnega šolskega sveta. Po tem predlogu bi dobili nemški nacionalci deželni šolski svet popolnoma v svoje roke, tako da bi bila vlada za zastopnikom cerkve v manjšini in bi Slovenci niti s pritiskom na osrednjo vlado ne mogli braniti svojih teženj na šolskem polju. Nemškonacionalno prijateljstvo nam hoče torej na gospodarskem in kulturnem polju zadrgniti vrat!

Govornik označi tudi gospodarsko politiko nemškonacionalne večine, ki med Slovenci podpira gospodarsko le privandrane Nemce in nemčurje, Slovenci dobimo le zaradi lepšega kako drobtino. Saj vsak slovenski kmet ve, „koliko“ je dobil na primer od deželne kmetijske družbe! (Burno pritrjevanje.) Slovenci smo pa v deželi dobri zato, da polnimo z Nemci vred deželno blagajno, a denar iz skupne blagajne se staka skoro izključno k Nemcem, oziroma nemškutarjem.

Tako gospodarijo v deželi nam naklonjeni nemški nacionalci! Zato nas Nemci sami silijo, da kličemo vsak dan glasneje: „Proč od Nemcev! Sami si bomo boljše in bolj pravično gospodarili. Ločitev od Nemcev

Podlistek.

Zaklad.

(Francoski spisal E. Souvestre. Preložil phil. J. Kotnik.)

(Dalje.)

Bila je kratka in žalostna. Karel, ki je ves popoldan prebil s tovariši v beznici, ni hotel nič jesti, a tudi Suzani se ni hotelo. Samo Vincencij je rešil čast skromni večerji; izkušnje v vojski so ga izučile, da tudi v najhujših srčnih bolečinah ni pozabil davka, ki ga je bil dolžan plačati železcu. A bil je hitro sit, in zopet je sedel v mehki naslonjač, ki je stal blizu okna.

Ko je vse opravila, vzela je Suzana, ki je začutila potrebo samote, prižgala svetilko ter je starčka toplo in skrbno zavila, nato pa je odšla v zgornjo sobico, kjer je bilo njeno bivališče. Vincencij in Karel sta ostala sama.

Tudi zadnji se je hotel že posloviti od starčka, ko mu le-tá ukaže zakleniti vrata ter se zopet vrniti k njemu.

„Moram s teboj govoriti na samem,“ mu je resno dejal.

Karel, ki je slutil, da bo zopet karan, je nemo obstal pred starčkom. A ta mu da znamenje, da naj se vsede.

„Ali si dobro premislil besede, ki si jih bil izpregovoril ravzokar?“ mu je dejal ter mu pogledal naravnost v oči. „Ali v resnici čutiš v sebi toliko moči, da bi prenašal dolgoletne težave, da bi nazadnje dosegel srečo in premoženje?“

„Kako morete o tem dvomiti,“ je odgovoril Karel, katerega je to vprašanje precej iznenadilo in osupnilo.

„Ali si pa tudi pripravljen, postati potrpežljiv, delati brez prestanka in se podati v popolnoma druge razmere?“

„Zakaj ne, če bi mi to moglo kaj koristiti! Toda čemu takšno vprašanje?“

„Tako je boš to izvedel,“ je dejal stari invalid ter jel odpirati malo omarico, v kateri je bil shranil nekaj starih časopisov, ki si jih je bil izposodil pri nekem sostanovalcu. Iskal je nekaj časa po listih, nato je vzel enega, ga odprl ter pokazal Karlu s prstom odstavek.

Karel je pričel brati polglasno:

»Španska vlada se pravkar bavi z nekim skladiščem, ki je izginilo po bitki pri Salamanque na obrežju reke Duero. Baj je bila pri tej priliki kompanija, pristojeca k prvi diviziji, ki je imela nalogo zavarovati več provijantnih zabojev, popolnoma ločena od svojega oddelka ter vsestransko od sovražnika tako obkoljena, da bi se vsak poskus upiranja bil izjalovil. Zapovedujoči častnik, ki je uvidel, da je ostalo le še eno upanje priti skozi sovražne vrste, je zapovedal najzanesljivejšim možem, skriti v temni noči te zaboje. Da pa bi ne bilo med njimi nobenega izdajalca, je zaukazal ostalim, da se razkropé ter si vsak po svoje skušajo najti pot prek sovražnih čet. Le nekaterim se je v resnici posrečilo dospeti nazaj k diviziji. Častnik in možje, ki so poznali kraj, kjer so bili zakopali te skrinje, so vsi našli smrt v tem begu. Sedaj pa se pripoveduje, da

so ti zaboji vsebovali ves denar vojnega krdela, in sicer približno tri milijone.«

Karel je prestal in z ognjevitimi očmi pogledal invalida.

„Ali ste bili morda tudi vi pri tej kompaniji?“ je kriknil.

„Da, bil sem poleg tudi jaz,“ je odgovoril Vincencij.

„Torej veste, kje se nahaja to skladišče?“

„Bil sem eden izmed tistih, katerim je stotnik zapovedal skriti zaboje, in meni samemu se je posrečilo odnesti pete sovražnikovim kroglam.“

„Vi bi mogli torej približno povedati, kje da so skriti ti zaboji?“ je dejal Karel še bolj razburjen.

„Tem laže, ker nam je stotnik naročil, da naj si dobro zapomnimo ta kraj, kjer se ob veliki skali dvigata dva griča. Spoznal bi že gotovo ta kraj, prav kakor postelj v tej sobici.“

Karel je skočil pokoncu.

„Potemtakem ste vendar našli srečo,“ je vzkliknil glasno in s poudarkom. „Zakaj ne govorite o tem? Francoska vlada bi bila sprejela gotovo vse vaše predloge.“

„Morebiti,“ je dejal Vincencij, „a vsekako bi bili brezuspešni.“

„Kako to?“

„Ker bi španska vlada k temu ne privolila; toda glej dalje!“

In pomolil je mlademu delavcu drugo številko časopisa, v katerem je stalo zapisano, da je prošnja, tičočja se iskanja v letu 1812 izgubljenih zabojev, bila od španske vlade zavrnjena.

na celi črti in povsod!" (Viharno odobravanje.) Govornik naslika še skomine nemškonalne večine po kulturnem boju na Koroškem. Tako so na pr. nemškonalni oziroma nemškutarski poslanci v deželnem zboru ploskali, ko je c. kr. profesor dr. Angerer govoril za „Los von Rom!" (Proč od Rima!) Ta mož je v deželnem zboru tudi priporočal čisto novo sredstvo zoper avstrijski „klerikalizem", ki se glasi: „Govoriti po portugalsko!" Kaj to pomeni, izve lahko vsak iz zadnje številke „Mira".

Govornik opozarja, kako se znajo nasprotniki pred volitvami delati dobre kristjane, v deželnem zboru pa kažejo potem rožičke zoper katoliško cerkev in njeno duhovščino. Zborovalci so sprejeli tudi ta izvajanja z navdušenjem.

Soglasno in z velikim navdušenjem je bila nato sprejeta sledeča resolucija, ki jo je stavil g. Val. Stangl: „Zborovalci zbrani na shodu v Šmihelu nad Pliberkom, dne 23. vinotoka t. l., 1. izražajo svojemu poslancu g. Grafenauerju in »Slovenskemu klubu« svoje neomajno zaupanje, zahvaljujejo se slovenskim poslancom za odločen nastop v državnem zboru in jih pozivajo, da še zanaprej odločno nastopajo za pravice slovenskega naroda kakor dosedaj; 2. ogorčeno protestirajo proti nakanam nemškonalne večine, osvojiti si neomejeno oblast nad deželnim šolskim svetom in najodločneje **zahtevajo delitev deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški.**"

Preveč je tega!

Neizmerna je škoda, ki so jo doslej že prizadejali Nemci Slovincem pod Bienerthovo „nepripransko" vlado. Neprecenljive uspehe je žel zadnje čase nemški nacjonalizem. Pa še ni sit. Grabežljivo stega svoje kremplje po zadnjih ostankih naših narodnih pravic. Udarec za udarcem pada zlasti po nas obmejnih Slovincih. Dobrovoljni Štajerci so bili prisiljeni zgrabiti za orožje brezobzirne obstrukcije, da odbijejo napad na eksistenčne pogoje spodnještajerskih Slovincov. Blagor jim, da so v stanu z obstrukcijo odvrnati od sebe vsaj najnevarnejše nakane svojih nemških sovražnikov. Drugače je žal pri nas na Koroškem. Tu so nemški nacjonalci neomejeni gospodarji, ki z brezprimerno hladnokrvnostjo in brezstidnostjo ugonablajo in moré slovenski živelj. Ni ga, ki bi jim zaklical: do tukaj in ne dalje! Vsi javni uradi in organi so mu udinjani, od deželnega predsednika doli do zadnjega birača — ena sama veriga! Ostala nam je torej samo še naša lastna moč — samopomoč! Na to smo uprli up v boljšo bodočnost.

Toda glej! Spočetka omalovaževana in prezirana naša gospodarska in združna organizacija začela je sovražnike našega naroda bosti v oči. Spoznali so, da ves terorizem uradništva in učiteljstva, ves denar „Südmarke" in „Schulvereina", vse brezmejne šikane in sekature, s katerimi nam dan na dan kličejo v spomin, kako prijetno je imeti Nemca za soseda, ne dovedejo do zaželjenega cilja, ako je ljudstvo go-

„Pa čemu tukaj treba dovoljenja?" je menil Karel. „Zakaj treba to iskanje še le takorekoč javno izsiliti, ko se to lahko zgodi tajno in brez hrupa? Da sem le enkrat na licu mesta, si kupim dotično posest, in kdo me more potem še ovirati pri kopanju, kdo sploh more kaj slutiti!"

„Kolikokrat sem že mislil na to v teh tridesetih letih," je izpregovoril stari vojak, „toda kje dobiti potrebno svoto za potovanje in nakup posestva?"

„Ali se ni mogoče obrniti na kakega premožnega človeka ter ga ob enem o tem obvestiti?"

„Kako naj to komu dopovem, da bo verjel, kako naj se izognem zlorabi svoje skrivnosti! In če slučaj prepereči mojo namero! Če se zgodi kakor v pripovedki, ki si jo bral pred kratkim Suzani, da v trenutku delitve lev ugrabi ves plen. Razun težav na potu in negotovega uspeha se je treba pripraviti tudi za kako kočljivo obravnavo. In čemu vse to, dragi moj! Ali je vreden čas, katelega bom še živel, vseh teh skrbi? Vrag vzemi te milijone, ki naj bi jih šel iskat! Dvesto frankov imam pokojnine, to pa popolnoma zadostuje za moje vsakdanje potrebe in za tobak. Za vse drugo pa se zmenim sedaj kot za četo kozakov."

„Torej res ne mislite porabiti te ugodne priložnosti," je rekel Karel z nemirno dušo; „ali hočete res zavreči toliko bogastva?"

„Kar se mene tiče, gotovo," je odvrnil starček. Toda gledé tebe je stvar drugačna. Pravkar sem se prepričal o tvoji častiželjnosti in tudi vem, da bi se ničesar ne ustrašil, da dosežeš ta-le namen; dobro! Glej, da si prihraniš potrebno svoto in hočem iti s teboj."

spodarsko samostojno in v narodnem duhu vzgojeno. Zato hočejo dobiti v pest tudi to, kar smo si v hudem boju z njimi sami ustvarili z lastnim delom, z lastnim denarjem.

Ta namen zasleduje predvsem c. kr. deželni kulturni svet, s kojim hočejo voditi oblast nad našo združno organizacijo. To sledi jasno iz dejstva, da so nemški nacjonalci ta c. kr. dež. kulturni svet tako sestavili, da bosta izmed 50 do 100 članov, ako nam bo sreča in vlada zelo mila, cela — dva Slovence! Komentarja ni treba. Tako razume naš nemškonalni deželni zbor svoje dolžnosti do slovenskega dela prebivalstva celo na — gospodarskem polju. Povsod kopito nestrpne nacjonalne politike! Naše ljudstvo je že glasno protestiralo zoper to najgrše nasilstvo, kar si jih je doslej izmislil avstrijski nemški nacjonalizem in je pripravljeno na najhujši boj za svojo gospodarsko samostojnost. Še imamo sredstva, s katerimi bomo plačevali nemškim in nemškutarskim trgovcem in obrtnikom z obilnimi obilnimi obrestmi za vse, kar nam bodo dobrega storili njihovi prijatelji v deželnem kulturnem svetu.

Kakor na gospodarskem polju, tako bi radi dobili nad Slovinci vso oblast na šolskem polju. Zato hočejo deželni šolski svet nacjonalci dobiti popolnoma v svoje roke. V ta namen bi naj služila nova postava o deželnem šolskem svetu, po koji bi vlada izgubila večino in bi večino dobili zastopniki deželnega odbora, celovškega mesta in luteranci. Ti bi bili potem vrhovni komandanti našega šolstva in naše mladine.

To mora naš narod izvedeti! Na shodih se mu mora to na vsa usta povedati. Prepričani smo, da tega udarca ne bo mirno sprejel, temveč na to nezaslišano izzivanje odgovoril z edino primernim odgovorom: **Proč od Nemcev! Mi zahtevamo delitev deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek!** Naj gospodarijo Nemci samim sebi, Slovenec pa bodi na svoji zemlji svoj gospod! Ta klic naj zagrmí po celi deželi!

Koroške novice.

Uršelski semenj v Celovcu. Na konjski semenj so pripeljali 300 konjev srednje kakovosti. Vsled slabega vremena je bila konjska kupčija tudi bolj slaba. Vojaštvo je kupilo sedem konjev iz grabštanjske okolice. Kupci so prišli iz Gorice, Krške doline in Celovca. — Na živinski semenj so prignali 25 pitanih volov žive teže od 500 do 560 kg, 90 volov za vožnjo, 40 juncev, 220 krav, 30 junic, 50 telet, 80 ovc. Kakovost živine dobra, kupčija slaba. Na svinjski semenj so pripeljali 600 plemenih in pitanih svinj dobre kakovosti. Kupčija živahna. Kupci povečini iz Koroškega.

Na dan sv. Uršule (v ponedeljek dne 24. vinotoka) je zgubila v Celovcu na Živinskem trgu ali njegovi okolici mala kmetica mošnjico z 230 K vsebine. Ker se najditelj do zdaj še ni oglasil, prosimo javno, da se oznani vsaka slučajnost o zadevi ustmeno ali pismeno uredništvu „Mira".

Profesor Koterba, ki se je v Sójnici pri Žrelcu ponesrečil, je začel govoriti in se mu obrača na bolje. Izjavil je, da ni bil napaden,

„Ali je mogoče? Vi!"

„Naštedi dvatisoč frankov; za to ceno pa ti bom podaril lep zaklad. Ali si zadovoljen?"

„Zadovoljen!" je z veselim navdušenjem vzkliknil Karel.

Potem se je domislil in s strahom vprašal: „Toda kako bo mogoče, prihraniti toliko denarja? Meni se zdi to povsem nemogoče."

„Delaj pridno in pogumno in vsak teden mi redno prinašaj svojo plačo, zagotavljam te, da se bo vse dobro izteklo."

„Toda pomislite, dragi stric, da je plačilo delavčeve zelo pičlo!"

„To je moja stvar."

„Koliko let bo treba za to?"

„Pravkar si jih obetal osemnajst, in še eno oko in roko povrh."

„Ah! Ko bi le bil gotov!"

„Da bi našel zaklad? Prisegam pri pepelu malega korporala!"¹

To je bila velika prisega vojaka, kateri je Karel moral verovati. Vincencij ga je iznova izpodbujal, zatrjajoč mu, da je vsa prihodnost v njegovih rokah, in mlagenič je legel ta večer z odločnim sklepom, da je privravljen prenesti vse težave.

Toda ksrivno izročilo starčkovo je zbudilo v njegovi domišljiji preveliko bliščečih upov, da bi mogel mirno zaspati.

Vso noč je prebdel v neki mrzlični razburjenosti, računajoč, na kak način bi prej ko slej mogel zaslužiti potrebno svoto, beleč si glavo,

¹ Tako so zvali vojaki Napoleona.

ampak mu je spodrsnilo na neki pečini, ne spominja se pa več, na katerem mestu da se je to zgodilo. Tudi pogrešano denarico so našli.

Odhod vojaštva na voliše v Zagreb. Lovski polk št. 19 je odšel pod vodstvom stotnika Murmayerja 25. t. m. v Zagreb, da pri volitvah pomaga vzdržati mir in red.

„Mir" pred poroto. Pred prihodnjo poroto se bo vršila zelo zanimiva razprava. Nadučitelj Leks v Grabštanju je tožil „Mir", ker je isti — brez vsake žalitve — kritiziral šolo. Razprava bo zelo zanimiva, ker se bo pred sodiščem razpravljalo o kričeči uredbi nemških šol za slovenske otroke. K tej obravnavi vabimo že sedaj deželnega šolskega nadzornika gosp. Bendo. „Mir" bo zastopal gosp. dr. Brejč!

Od južne železnice. (Malomarnost.) Celovško semenjsko nedeljo je bil večerni vlak iz Spodnje Koroške zelo napolnjen. Ker je železnično vodstvo to tudi moralo pričakovati, se je priklopilo vlaku dosti starih, izvoženih vagonov s stranskimi vrati. V tak vagon je vstopilo v Rikarjivasi osem potnikov. Pa komaj se začne vlak pomikati, jame tudi edina luč ugašati, dokler v Grabštanju ne ugasne popolnoma. Neki navzoči potnik je imel slučajno košček sveče pri sebi, ki se je morala prižgati, da ob nje svitu ni bila zavsem tema. Slišale so se pikre pri-tožbe napram taki malomarnosti železnice. Pač nič skrbi za potnike! — A slovenske potnike izzivati in celo zapirati znajo uslužbenci te železnice pa mojstrsko, — kakor znano.

Junak Linhart na begu. „Štajerčev" junak Linhart je poročal v svojem listu, da je bila razprava v tožbi velikovške posojilnice zoper Linharta preložena, ker da je posojilnični zastopnik dr. Rosina prišel popolnoma nepripravljen. Poizvedeli pa smo, da to ni res! Razprava se ni mogla vršiti zaradi tega, ker je Linhart tajil, da bi bil dobil popravek, ki ga je posojilnica oddala na pošti priporočeno. Junak Linhart, ki tako udriha v „Štajercu" po slovenskih posojilnicah, se je pred sodiščem po zajčje spustil v beg. No, je pač vse kaj drugega, „šmirati" po „Štajercu" nego za svoje „šmiranje" dajati tudi odgovor — pred sodiščem!

Vsiljivi „Štajerc". Slaba mora presti „Štajercu", ker se je zadnji čas tako vneto spustil na lov za oglasi. Kot sitna konjska muha nadleguje naše slovenske trgovce in obrtnike s svojimi dragimi oglasi. Nekemu odločno narodnemu obrtniku v Celju je poslal „Štajerc" tudi tako ponudbo, ki pa jo je ta takoj zavrnil z odločnim odgovorom: „Na Vašo okrožnico z dne 18. t. m. Vam tem potom z radostjo naznanjam, da se v povzdigo svoje obrti nočem nikdar posluževati lista, ki se vzdržuje s pruskimi markami in ki blati vse, kar je nam Slovincem najsvetejše. Priporočajte Vaše prusko glasilo svojim somišljenikom, ki so uspeha Vašega lista bolj potrebni kakor pa jaz." — Tako odločno zavrnitev si je „Štajerc" gotovo zaslužil. Omenjamo še, da je ponudil „Štajerc" za isti oglas, ki ga prinaša „Štajerc" — štirikrat višjo ceno.

„Šulferajnskim" podrepnikom po Slovenskem. Šulferajnski zagovorniki vedno zanikujejo,

kako in kje bo porabil velikansko premoženje, ki se mu bo kar na enkrat odprlo.

Ko je drugo jutro Suzana prišla v sobo, je Karel bil že odšel na delo.

Ko je Vincencij videl začudeno deklico, je smehljaje stresel glavo, a rekel ni ničesar. Skrivnost je bil zaupal samo mlademu knjigovezu, sicer jo je hranil še vedno zase. Prepričati se je tudi hotel obenem, koliko vztrajnosti bo pokazal Karel v svojih novih sklepih.

Prvi meseci so bili najmučnejši. Nepresledno delo mu je bilo izpočetka neznosno. Moral se je odpovedati tej svojevolski nestalnosti, ki je dotlej vodila njegovo delo; moral je premagati marsikatero težkočo in zatajevanje, odreči se, kot bi odrezal, vabljevemu klicu svojih starih vinskih tovarišev. To je bila zanj v resnici velika naloga. Kolikokrat mu je že ginil pogum in le malo je malo je manjkalo, da ni iznova padel v staro navado. Le veliki cilj, ki se mu je svetil pred očmi, ga je držal pokoncu. In kadar je izročal invalidu svojo plačo, ki je od tedna do tedna postajala večja, je začutil v srcu podvojeno upanje, ki mu je krepilo pogum. Bil je to sicer le majhen korak proti cilju, a korak je bil vsekako!

Toda sleherni dan je bilo njegovo prizadevanje lažje. Človek je podoben ladji, njegove strasti pa so jadra. Ako ga izpustiš prostega vetrovom življenja, bo divje letel črez vse pečine in valove ter se nazadnje ponesrečil. Če ga pa napolniš z dobro voljo, vožnja ne bo tako nevarna; in ako mu daš s seboj še sidro upanja, se ti ni treba ničesar več bati.

(Dalje sledi.)

da bi se vzdrževal nemški šulferajn in njegove šole z denarjem iz nemškega rajha, torej s prusovskimi markami. Te dni pa čitamo v nemških listih poročilo šulferajnov, da je darovala mestna občina Berolin v Roseggerjev sklad 1898 K 77 vin.; rajhovski bratci v Kaadenu 2000 K, splošno nemško jezikovno društvo v Berolinu 4117 K 53 vin., dr. Buttner v Caselu 200 K. — Čemu ti darovi? S pomočjo pruskih mark hoče šulferajn potujčevati slovenske otroke. Pfuj! Sami obdržite, kar je vašega, nam pa pustite naše, in takoj bo — mirna Bosna.

C. kr. deželni šolski svet v Celovcu vprašamo, kaj je s slovenskimi učitelji in učiteljicami, ki so bili lani prestavljeni v nemško Sibirijo? G. deželni šolski nadzornik Benda, kako opravičujete to svoje postopanje? Ali naj na glas povemo, kaj sodimo o Vaši igri? Menda se razumemo! Potrpežljivosti je konec. Tudi tukaj bomo v najkrajšem času napravili — jasnost na vse strani. — Mi ne maramo svojih sovražnikov nemškonacionalnih učiteljev; dajte nam slovenske nazaj! *Eden z dežele.*

„Slov. Narod“ zopet grize. V Ljubljani se liberalcem zelo slabo godi. Ker doživljajo poraz za porazom, poskušajo zopet svojo srečo na Koroškem. Zato so zvalili v „Slov. Narod“ (358. številka dne 24. t. m.) dopis s Koroškega, ki ga noben Korošec v rokopisu videl ni, še manj pa pisal. Kajti takih kozolcev ne preobrača noben Korošec, in če bi hotel že koga napadati, bi storil malo bolj pametneje, vsaj tako, da bi bilo vsaj malo verjetno. „Narod“ piše: »Zatrjevalo in pridušalo se je tedaj od strani vodstva stranke, da Grafenauer nikdar ne bo sluga Šusteršičev; Grafenauer se je rotil, da bo Šusteršiča lastnoročno tako vrgel, da bo kar zletel čez Karavanke nazaj med te „proklete kranjske klerikalce“, ki so prodali koroške Slovence nemškemu molohu in vladi... Hvalili so tedaj Ploja, Tavčarja in Plantana in pa — „Slov. Narod“, češ: saj ti so edini kaj storili za nas in povzdignili svoj mogočni glas v državnem zboru in v tistem famoznem odseku za volilno reformo, da nas rešijo. Šusteršič je bil tedaj izdajica, poturica, Lampe „podivjani politik“, — tako je tedaj pisal „Mir“, glasilo dr. Brejčeve pisarne... Kolikor trditev, toliko neresnic. Pozivamo „Narod“, da svoje trditve tudi dokaže, kako se je pridušalo vodstvo stranke, kdaj da je napovedal Grafenauer lastnoročni boj s Šusteršičem, kdaj smo koroški Slovenci — ne nas zamenjavati z liberalci — upili, da so nas kranjski klerikalci „prodali nemškemu molohu“, kdaj smo hvalili Ploja, Tavčarja in Plantana ali celo „Slov. Narod“. Naj izjavi, kdaj je imenoval „Mir“ Šusteršiča izdajico, poturico ali Lampeta podivjanega politika. Alo, „Narod“! Dokaži to in vdali se bomo! Izmišljenih reči pa ne kvasi! Sploh bi bilo najbolje, cel „dopis“ objaviti v „Miru“, ko bi ne bilo škoda prostora. In kako smešne argumente rabi „Narod“! Očita posl. Grafenauerju, da ni prav ničesar storil, ga dela za odgovornega za to, če so v Celovcu aretirali Slovence, ker so na kolodvoru zahtevali slovensko vozne listke in mu očita zamašena usta. „Narod“, povej samo enega liberalnega slovenskega poslanca, ki je govoril v državnem zboru več in pa tako sijajno kakor ravno posl. Grafenauer! Ali je „Narod“ prespal tisto skoro cel teden trajajočo debato v državnem zboru zaradi celovških škandalov na kolodvoru, pri kateri je izmed vseh najsijajnejše govoril ravno posl. Grafenauer, dočim so ravno v tisti debati, ki so se je udeležili zelo uspešno tudi Čehi, imeli zamašena usta — slovenski liberalni poslanci. Če pa glasilo „slovenske inteligence“ meni, da je en sam poslanec ali en sam klub v stanu, vreči sedanjo vlado, zakaj pa tega ne stori kak liberalce, na pr. Hribar, ki ga vlada ni potrdila za župana! Sicer je pa čudno stališče „Narodovo“! Prej se je hudoval nad „Slov. klubom“, da obstruira, zdaj pa se zaletava v Grafenauerja, Šusteršiča in „Slov. klub“, češ, da so lakaji slavne vlade! Huduje se nad Grafenauerjem in Šusteršičem, da sta „vteknila v žep brezstidno teptanje vsakega pravnega čuta in pravičnosti, ker sta prišla gosp. dr. Frlan in gosp. dr. Oblak v disciplinarno preiskavo pri celovški odvetniški zbornici zaradi rabe slovensčine pri sodišču. Slabo informiranemu „Narodu“ bodi povedano, da sta bila poleg dveh drugih poslancev „Slov. kluba“ pri ministerstvu ravno gg. Grafenauer in dr. Šusteršič. Grafenauer je vložil v tej zadevi tudi interpelacijo, na katero pa minister na pritisk nemškega „Volksrata“ kakor na vse interpelacije, ki se tičejo Koroške, še ni odgovoril. Če meni „Narod“, da more kak poslanec odpirati ministru usta, potem pa kar naj pošlje Hribarja, da bo odprl ministru usta, da odgovori na cel stok slovenskih interpelacij, na katere še ni odgovoril. „Narod“ pozivamo, da dokaže svoje trditve, če le eno izmed njih more dokazati.

„Štajerc“ laže, kot bi sraka kradla. Evo en primer: V 40. stev. „Mira“ je naš dopisnik opisal nesrečo na železnici pri Škocijanu, katere žrtev je postal pomožni čuvaj Janez Blasutič. Teden pozneje prinese poročilo o tem tudi „Štajerc“, z ne ravno laskavimi pripombami na škocijanskega gosopoda župnika Poljanca in posredno na ves duhovski stan. Zakaj? K župniku Poljancu se je bila namreč zatekla na dan nesreče žena-vdova v spremstvu svoje hčere s prošnjo za dovoljenje, da sme moža pokopati v Kamenu poleg tam pokopanih, že rajnih otrok. Uljudni g. župnik je rade volje ustregel prošilki. In v plačilo za to se mu v tem lažilistu na prav zloben način podtikuje ob tem povodu ta-le dobeseden govor: „Oj, spravi ga, oj, saj tukaj itak ni kaj za prislužiti.“ In zraven še dodatek: Takšni so dandanes „dušni pastirji“. Velja pač beseda: Denar, denar, za denar ti dušo svojo prodam. — Razume se, da gosp. Poljanec tega obrekovanja ni mogel mirno v žep vtakniti, že z ozirom na svoj stan in stanovske tovariše ne. Poslal je torej zakonitemu ptuškemu papirnatemu lažniku popravek, ki ga je le-ti moral priobčiti v svoji zadnji številki. Popravek navaja sledeče tri točke: 1. Prosit ni prišla hčerka, ampak žena-vdova, ki jo je hčerka le spremljala. — 2. Ni odgovoril z navedenimi besedami, marveč v dostojni in vljudni obliki. — 3. Se ne da podkupiti z denarjem, marveč nasprotno ubogim delavcem za duhovno opravilo načeloma nič ne računa; istotako kjer je mogoče za uradno, kakor na pr. letos spomladi pri izpisovanju krstnih listov železnice, kar ti lahko sami potrdijo. — In tisti list, ki je izgubil ves čut sramu, si upa v „uvodu“ k temu popravku trditi, da so se „popravki po § 19., ki so v pretežni večini slučajeve navadna, predrzna laž, vdomačili zdaj pri politikujočih farjih na Koroškem.“ Torej, če se „far“ tistemu nasproti, ki mu hoče zdrobiti zadnjo še celo kost, brani, je že označen s — „politikujočim farjem“. Vemo, da so „popravki“ za „Štajerca“ grda sraga, „kurje oko“, ki ga zelo hudo boli. Zato toliko jadikovanja; a noben, še v tako lepe in zapeljive besede zavaj „Schönheitspflaster!“ ne izbriše resnice in nas ne prepriča o njegovih lažnjivih trditvah. Bralci, sodite sami! — In v končni opombi cepi „Štajerc“ zopet las, ko trdi, da „Poljanec pravi, da ni res, da bi k njemu bila prišla hčerka ponesrečenčeva, potem pa sam piše, da je le prišla.“ Slepomišec, vsak trezen mislec uvidi, da ta točka ni glavna točka popravka, temveč je dostavljena le zaradi točne natančnosti in v izpopolnilo vsej neresnici, ki jo je objavil „Štajerc“. Na prvem mestu je pa zato, ker se je držal g. župnik časovnega sledu enega dejanja drugemu. Ume se pa samo ob sebi, da je hotel s tem le to povedati, da je govorila, oziroma prosila žena, ne pa hčerka. „Štajerček“, vidiš, „zavijanje je zopet le na tvoji strani. — Njegov dopisnik, pravi, bo na ta popravek dro odgovoril. Prav lahko! Mi čakamo z veseljem! — Gosto- in bosobesedni list „Štajerc“, ki je od 18. septembra t. l., to je skozi samo poldrugi mesec, prinesel nič manj kot okrog **dva ducanta** popravkov, pač ne bo škodoval na vplivu ne spoštovanemu in zaslužnemu gosp. župniku Poljancu, ne katoliško-slovenski stranki na Koroškem. — Kdor pa hoče biti na vsak način „nafarban“, pa naj „Štajerca“ le še pridno naprej bere in mu verjame!

Hotel v Zajzeri nameravata baje zgraditi brata Keil, kakor poročajo iz Trbiža. Celovski arhitekt Pichler, ki se mu bo delo izročilo, si je že ogledal pred nekaj dnevi stavbni prostor.

Südmarka je pri „Herbstmesse“ v Gradcu nafehtala v nabiralne puščice 419 K 86 v. Torej zopet denar, s katerim bodo za nas Slovence spleatali bič. Koliko pa se je med Slovenci nabralo že na sejnih in shodih v nabiralnike za „Slov. Stražo“?

Marija na Zili. (Sv. misijon.) Od 30. vintoka do vštetelega 6. listopada imamo pri nas sv. misijon. Vodita ga dobro znana govornika g. Fr. Kitak in g. Vinko Krivec, lazarista iz Celja. Dal Bog mnogo blagoslova, da obrodi trud in delo in beseda božja obilno sadu!

Črna. Ustanovni shod slov. kršč. soc. delavskega društva za Črno se vrši dne 6. novembra ob 11. uri dopoldne v gostilni pri Drofelniku.

Možica. Ustanovni shod podružnice slov. kršč. soc. delavskega društva za Možico se vrši dne 6. novembra 1910, popoldne po blagoslovu v gostilni pri Žagmojstru. Na obeh shodih govori državni poslanec g. Gostinčar.

Možica. Kršč. slov. izobraževalno društvo „Peca“ v Možici priredi na 30. t. m. pri Žagmojstru mesečno zborovanje s sledečim sporedom: Govor o romanju v Jeruzalem, govori pred. gosp. kaplan Šenk iz Črne, potem pobiranje članarine.

Malošče in okolica. V predzadnji številki „Mira“ je nekdo povzdignil glas za našo mladino, naše upanje, našo bodočnost. Ko sem bral

oni članek, spomnil sem se prvih dni obstoja naše majhne, a jako lepe in dobre mladinske knjižnice. Z veseljem sem se spominjal dni, ko sem imel okrog sebe cel trop malih, ki so se z očmi, polnimi pričakovanja ozirali v me, radovedni, s kakšno knjigo pod pazduho bodo odhiteli v šolo. In če sem katerega vprašal: „Ali si prebral celo knjigo?“ mi je skoraj razžaljen, da kaj takega poprašujem, odgovoril s svojim zvonkim „dro“. Ali polagoma so začeli izostajati in če so še kedaj prišli s knjigo, mi jo oddali in sem jih vprašal: „No, bodeš kaj drugega bral,“ sem slišal kot odgovor — ne. In začel sem premišljevali, kaj naj bi bilo temu vzrok. In zvedel sem, da jim učiteljica jemlje knjige in jim jih prepoveduje brati. To je bil torej vzrok, da niso več v takem številu hodili po knjige. — Ali bodo morali slovenski stariši že vsako učiteljico iti vprašati, da bodo smeli njihovi otroci kaj slovenskega čitati! Sicer smo v Maloščah napram nemškutarjem jako ponižni in bojzljivi, kaj takega pa mora razburiti vsako slovensko čuteče srce. Slovenski stariši! Ne gre se tukaj mogoče za kake novotarije od strani mladih, neizkušenih glav, o ne, gre se za bodočnost vaše dece. In katera slovenska mati ne vstrepeta, kadar misli na bodočnost svojega sina, svoje hčerke. V mladosti morate graditi trden temelj in eden temeljnih kamnov je tudi, da navadite svoje otroke, da bodo radi brali. Potem bodo tudi pozneje, namesto da bi šli v gostilno, raje segli po kaki knjigi. Potem tudi v naših gostilnah ne bode tako živo kakor v čebelnjaku in se ne bo treba zgražati nad motenjem nočnega miru. Do sedaj je mladina pri nas jako malo brala in še tisto, kar je brala, je bilo nemško. Kaj čuda potem, da je postal večji del nemškutarisk. Z nemškutarijo pa se je naselila v njeno srce ljubezen do alkohola, začelo je umirati versko in narodno prepričanje. Od tod — od alkohola — ona ponižnost, ono klečeplastvo pred nemškutariskimi mogočnejši. Nobenega ponosa ni v mladini, katero je dobilo nemškutarstvo v svoje kremplje. Kako naj bo tudi ponosna, če je zavrgla najsvetlejša bisera katera mu je nasadila slovenska mati v srce — narodnost in vero. V veri bi imeli oporo in narodno prepričanje bi dvigalo njihov pogum, njihovo samozavest. In sedaj vsega tega ni. Ali ni uboga, usmiljenja vredna naša mladina? Ali od sedaj naprej mora postati drugače. K temu bode pripomogla mladinska knjižnica in knjižnica za odrasle, ki se obe nahajata pri pd. Grobarju v Maloščah. Slovenski stariši, vi pa glejte, da vam otroci ne bodo nosili nemških knjig domu, s katerimi si zastrupljajo srce, ampak dobrih slovenskih, ki bodo z vašo pomočjo vzgojile možnakaže in ne mevž, ki znajo samo kimati nemškutariskim mogočnejšem. Vzgojili si bodete mladino, ki bode spoštovala vaše nauke. Kakšne važnosti je ravno mladinska knjižnica, se razvidi iz tega, da ravno proti njej najbolj rogovilijo naši nemškutarji. Pokažite jim, da ste še vi domačini gospodarji na svoji zemlji in ne tujci, ki vam ob vsaki priložnosti vsiljujejo svoje mišljenje. Poslužite se vsi knjižnice, saj bodete imeli ob dolgih zimskih večerih časa dovolj za čitanje. Potem se bodo tudi Malošče in okolica bolj prebudile, se bolj izobrazile, da bodo lahko postavile na laž trditve nemškutarjev, da smo mi „črni“ nazadnjaki. Izobrazba bode najboljši odgovor nemškutarjem.

Brunca. Z radostjo naznanjamo širši slovenski domovini, da so se blagovolili odločiti predstavitelji igre „Zaklad“, ki so to igro uprizorili pred kratkim v Štebnu, ponoviti jo tukaj v tamburaškem domu v nedeljo 30. t. m., v prid tamburaškemu društvu „Dobrač“. Skoraj leto dni je od tega, ko so morali tukajšnji Slovenci braniti slovensko zastavo s pestjo proti barbarskim napadom neolikane nemške druhal, katero so podpirali naši krvni bratje „nemškutarji“. Zatorej v nedeljo vsi zavedni Slovenci in Slovenke k predstavi, ki bo najkrepkejši odgovor na lansko tevtonsko barabstvo.

Hodiše. (Igra.) Gospod urednik! Gotovo bi radi izvedeli, kako se je kaj obnesla pri nas igra „Andrej Hofer“, ki je bila v zadnjem „Miru“ naznanjena. Sicer je bilo slabo vreme tisto popoldne, tako da zelo pričakovanih tamburašev ni bilo; vendar je domačih gledalcev prišlo prav veliko. — Igralo se je prav dobro. Kolikokrat so v odmorih ljudje rekli: „Igrajo pa čudno dobro!“ In če se na to pomisli, da je igra dolga in ne lahka, da so igralci navadni kmečki ljudje, da so nekateri od daleč in zato vaje ne morejo tako pogosto biti, mora nas res razveseliti, da igralci tako dobro, neustrašeno znajo nastopati. Posebno Andrej Hofer (Matijev) in žena njegova (Matijeva) in prekljani Raffel (Predočnikov Franc) so bili kakor ustvarjeni za svoje uloge. Pri nekaterih igralcih bi dobro bilo, če bi imeli bolj živo kri; pri drugih, če bi se uloge dobro, gladko naučili. Juckanje se pa ni prav posrečilo. Nekaj je po-

Dober tek!

Zdrav zelodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

slušalce posebno moralo razveseliti: lepo govrjenje nekaterih igralcev, kakor da bi od mladih let že ne poznali druge slovenščine kakor pismene. Naj nasprotniki le pridejo k nam poslušati, potem se ne bodo več lagali, da je pismena slovenščina nam Korošcem tuja. Tistim pa, ki so igro vodili, naj bo povedano, kaj so izpustili: ljudi bi imeli prej o vsem poučiti, da bi vsi igro docela razumeli. — Le krepko naprej!

Vetrinj-Zakamen. (Pogreb.) „Kako nerazumljive so njegove (božje) sodbe, in neizvedljive njegove poti,“ si je moral marsikdo misliti, ko je v torek (25. t. m.) dopoldne spremljal na zakamensko pokopališče truplo rajnega Rupeja Plaš, pd. Prodovega na Gori, dijaka 3. gimnazijskega razreda in gojenca Marijanišča. Bistrega uma, prikupljive zunanosti in z drugimi vrlinami obdarjen vzbudil je nado, da je pripraven za študiranje. Na prigovarjanje drugih so se starši res odločili, poslati ga v latinske šole. Z dobrim uspehom je izdelal prva dva razreda ter se vrnil po minolih počitnicah kot tretješolec v Marijanišče nazaj, kamor so ga spremljale najboljše želje njemu preudanih src. Kdo bi se nadejal bridke prevare, da bode njegovoga šolanja in sploh njegovoga bivanja med nami konec? Zadnji četrtek (20. t. m.) oboli za škrlatico; zvečer istega dne ga iz semenišča prepeljeje v deželno bolnišnico, in v nedeljo zjutraj tam premine. Srčna kap je pretrgala nit življenja njemu, ki je ravno pred enim mescem izpolnil svoje 15. leto. Zares! „zgodaj je končal, zakaj, njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel ga vzeti izmed hudobij“ (knjiga modr.). Bil je vsled svoje prijaznosti prikupljen pri ljudeh, a nič manj pri Bogu, zato „je bil vzet“. Ob jako mnogobrojni udeležbi in spremstvu peterih čč. gg. duhovnov so bili njegovi zemeljski ostanki položeni v družinsko rakev poleg njegove sestre Zefje, ki je v njegovi starosti pred šestimi leti za vselej zaspala. Počivaj v Gospodu, blagi, zavedni, nam nepozabni mladenič!

Celovec. (Bogoslovje.) V prvem letniku tukajšnjega bogoslovja je 12 bogoslovcev; med temi je 6 Slovencev in sicer: Kandut Ciril iz Malošč, Malej Vatroslav iz Letine pri Smihelu, Rauter Josip iz Brda, Taler Urban iz Škofič, Vrečko Josip iz Sevnice ob Savi in Zulechner Srečko iz Mohlič. Slovencev je v bogoslovju 19, 1 Poljak in 21 Nemcev. Poleg tega obiskujejo predavanja 4 gg. kapucini, 2 Slovenca in 2 Nemca, torej vseh skupaj 41 + 4, v očigled veliki potrebi zelo majhno število.

Grabštanj. (Pogreb.) V nedeljo, dne 23. t. m. je umrl Andrej Sitter, pd. stari Prašnik v Zablahah v 80. letu svoje starosti. Večkrat v boleznih je bil previden s sv. zakramenti, kakor tudi deset dni pred smrtjo. Rajni je bil mož trdnega katoliškega prepričanja in se je tudi ob času volitev zavedal svoje krščanske dolžnosti. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi. N. p. v m.!

Št. Tomaž. (Najdena hči.) V nedeljo, dne 16. oktobra po blagoslovu, je naše kat. slov. izobraževalno društvo „Edinost“ naredilo mesečno zborovanje. Udeležba je bila naravnost velika. Počastili so nas z obiskom tudi čč. gg.: župnik iz Medgorij, kanonik iz Gospe Svete in kaplan iz Grabštanja, kakor tudi nekateri somišljeniki in prijatelji iz dotičnih krajev. Srčna hvala jim vsem in še drugokrat na svidenje! Za govornika smo naprosili č. g. Smodeja iz Celovca, ki nam je v svojem izvrstnem govoru pojasnil delovanje „Südmarke“ in tej podobnih društev. Hvala mu! Nato se je uprizorila igra „Najdena hči“. Smrečnikova Angela nam je v kratkih besedah povedala vsebino igre. Igralke so potem, čeravno je igra težavna, vendar svoje vloge rešile v splošno zadovoljnost. Samo želeli bi bilo, da se v prihodnjem bolj jasno govori in besede še bolj jasno in pravilno izgovarjajo. Pohvaliti moramo vse, posebej Kornelijo, Afro, Elmo, Huza, Irmo, tudi Solimo, ki je še-le privikata nastopila! Opazili smo, kako so nekatere igralke na pr. Elma, Solima, Kornelija zelo lepo govorile, besede pravilno in lepo izgovarjale. Tu smo občudovali lepodoneči slovenski jezik! In da boste dekleta vse tako gladko govorile, sezite sedaj po zimi, ko so dolgi večeri, po slovenskih knjigah in berite! V nedeljo, dne 23. t. m. se je zopet vršilo zborovanje. Domači župnik, č. g. Brabenec, je govoril o revoluciji na Portugalskem. Ob koncu je pozival vse poštene katoličane, naj se zbudijo in organizirajo, zbirajo v društvih na katoliški podlagi, kajti katoličan ne dela revolucije in noče na tak način „po portugalski govoriti“. Nato se je ponavljala igra „Najdena hči“. Udeležba je bila mala, pa vendar povoljna; še toliko jih nismo pričakovali zavoljo deževnega vremena. Društvo je tudi prodalo dovolj svojih razglednic „S pozdravom iz Št. Tomaža“.

Dobrlavas. (Društveno zborovanje.) Dolgo že ni privabilo kako zborovanje našega slov. katol. izobraževalnega društva toliko občin-

stva v svoje prostore, kakor zadnje dne 23. t. m. Dvorana je bila do zadnjega prostora napolnjena. Okoli 200 ljudi je poslušalo z napeto pozornostjo izborna izvajanja č. g. Fr. Šenka, kaplana iz Črne, o prvem slovenskem romanju v Sveto deželo. V duhu smo šli z njim v Ljubljano, iz Ljubljane v Trst, iz Trsta po morju na veliki ladji v Jafo in odtod po železnici na sveta tla jeruzalemskega mesta in cele Svete dežele. Videli smo stopati pred naše oči različne kraje, znamenite posebno zaradi njih zveze z življenjem našega Gospoda Jezusa Kristusa. In ko smo se v duhu vračali nazaj v slovensko našo domovino, smo z govornikom obudili gotovo vsi željo, morda nekateri tudi sklep, tudi enkrat v resnici se podati v te najsvetejše kraje na svetu. Govorniku še enkrat najprisrčnejša hvala! Zdaj pa naši fantje! Igraj „Zamorec“ in „Pred sodnikom“ uprizorjeni. Večinoma novinci so in vendar kako pogumno in spretno nastopajo! Veliko smeha vzbujajo, a tudi dobre nauke trosijo: Ne verjemi vsakemu, ki ti pripoveduje o tebi neznanih rečeh (zamorcih), da ne boš „namazan“, in ne prepiraj se s sosedom, da ne prideš pred sodnika! Igralcem — Lovančanom — bili so namreč sami Lovančani — zato vsa čast! Drugokrat pa naj bi skusili svojo srečo na odru tudi fantje iz drugih vasi!

Velikovec. (Poroka.) Dne 20. t. m. je peljal g. Artur Laszowski pl. Kraszkowicki, c. kr. okrajni komisar v Velikovcu, v župni cerkvi v Št. Petru na Vašinjah nevesto Marijo Plešchutschnig p. d. Dirnbirtovo, pred oltar k večni zavezi. Poročal je č. g. A. Almer. Po poroki je bila ženitvanska gostinja v gostilni gosp. Andr. Sterscheja; navzoč je bil poleg drugih tudi g. c. kr. okrajni glavar. Bilo srečno!

Velikovec. (Lep vzgojitelj.) Znani nemškonacionalni učitelj g. Hans Wiegeler, je vprašal v začetku tekočega šolskega leta na tukajšnji obrtni šoli mesarskega učenca v „Narodnem domu“, ki je po rodu Nemec: Ali si ti „ein Windischer oder Deutscher?“ Učenec mu odgovori, da je Nemec. Nato reče g. Wiegeler: „Was hast denn dann unten im windischen Hause zu tun?“ (Kaj pa imaš potem opraviti doli v slovenski hiši?) Vprašamo, ali je g. Wiegeler zato nastavljen kot učitelj, da uganja v šoli politiko? Ali se to pravi vzgajati? Zakaj pa ne vpraša slovenskih otrok: „Kaj pa imate opraviti v nemških šolah?“ Kako se to ujema s § 71. državnega šolskega zakonika, kjer se bere v drugem odstavku, da mora učitelj učenca navajati k „narodni strpnosti“ itd.? Kaj pravijo višje šolske oblasti k takemu obnašanju nemškonacionalnega „Volksbildnerja“? Tako vzgojo menda zahteva nemški „Volksrat“! Če nemškonacionalnim učiteljem-germanizatorjem Slovenci niso po volji, naj pa grede na Prusko, saj jih Slovenci nikoli nismo klicali!

Velikovec. (Trije zdravniki — pa nobeden doma.) Dne 18. t. m. ni bilo v Velikovcu nobenega zdravnika doma. Gosp. dr. V. Hudelist ordinira ob torkih v Pliberku; njemu se torej ne more zameriti, in poleg tega tudi nima javne službe. Toda drugače je z gg. Schlaufom in Höffererjem. Ta dva sta od oblasti nastavljena. Sta zato plačana, a vendar tudi teh nobeden ni bil doma. Kakor se govori, sta bila oba omenjenega dne na lovu. Torej šport je pri njih več, kakor pa bolni in zdravniške pomoči potrebni ljudje! Omenjenega dne so bolniki letali od enega do drugega zdravnika in se hudovali, da ne najdejo pomoči. Kak hrup pa hitro zaženejo nasprotniki po svojih lutrovskih časopisih, ako kdaj duhovnika ne najdejo doma, če je treba iti k bolniku!

Velikovec. (Gospodarstvo pri mestni občini.) Naši „Hranilnici in posojilnici“ so očitali nasprotni časopisi, da slabo gospodarja s tujim denarjem, kar je seveda vse zlagano, kakor smo že dokazali. „Stimcam“ in „Bauernzeitung“ smo zato poslali popravke. Poglejmo pa malo v nasprotni tabor, kako gospodarijo pri mestni občini z meščanskim denarjem, in videli bomo, da ni vse zlato, kar se sveti. Leta 1903. je kupila mestna občina Kustrov mlin v Mlinskem jarku za 6000 K; poleg tega so prevzeli tudi neko preužitkarico, ki dobiva na leto 240 K. K temu se morajo še računati obresti, davki in vzdrževanje. Najemnine dobi občina 300 K. Če se od tega odštejejo vsi stroški, koliko pa potem še ostane? Morebiti ima občina celo škodo! In to na stroške občanov. Potem je občina osušila vodni basen, kar jo je stalo 800 K, in končno še nima vodne pravice za gotove namene. Pred dvema mesecema je kupila občina ob istem potoku lesene že zelo slabe stope za 1050 K, ki pa so vredne samo 200 do 300 K; kupila je ta objekt samo za to, da bi ne prišel v slovenske roke, ker je stope hotel kupiti neki Slovenec, seveda ne za tako ceno. Kdo torej kupuje posestva za vsako ceno? Dotični dopisnik, ki po nasprotnih časopisih z lažmi in sumničanjem hoče

škodovati naši vzorni posojilnici, naj svoj dolgi nos raje v mestno občinsko gospodarstvo vtakne.

Škocijan v Podjuni. (Iz zadnjih dni.) Ob robu župnijske njive v grmovju „na Kuri“ je našla neka mladenka iz detelje poslano ležišče — seveda prazno — ponočnega vlomilca v naš poštni urad. Poleg je ležal ukradeni predal z vso svojo, že v zadnjem poročilu naštetu vsebino razun gotovine okrog 15 kron in prstana. — „Štajerc“ se je nedavno vsled izmišljenega podtikovanja obregnil ob našega vlč. gosp. župnika. Za kazen je moral v zadnji številki prinesiti njegov popravek. Tako je prav! — Sv. Mohor nam je že poslal bogato izbiro svojega letošnjega daru. Zelo nam ugaja; pogrešamo le — imenika po „muštru“ prejšnjih let. Letos šteje v naši župniji 120 udov. Zanimiv je seznamek dosmrtnikov, ki so se od postanka družbe do danes v naši župniji vpisali. Leta 1877. Mohor Juri in šivilja Pivk Marija; zadnja je umrla 30. vinotoka 1896. Leta 1888. Krajnc Tomaž pd. Podorinov. Leta 1894. Urak Luka, kolar. Leta 1898. Ant. Káplan in leta 1899. Ks. Meško, bivša kaplana škocijanska. 25. vel. srpana 1908 je pa umrl dosmrtnik in bivši odbornik družbe nazadnje župnik škocijanski vlč. g. Ant. Mikuluš. — Sliši se, da namerava napraviti na semanjsko nedeljo, dne 13. listopada t. l. „bralno društvo“ svoj letošnji občni zbor.

Prevalje. (Mesečno zborovanje.) Naše „Slov. kat. delavsko društvo“ je imelo zadnje nedeljo redno mesečno zborovanje. Udeležba je bila vsled slabega vremena bolj pičla. Predaval je društveni tajnik gosp. Štritof in sicer o portugalski revoluciji in njenih vzrokih. Za zabavo so skrbeli tamburaši.

Prevalje. Pristovu vse njegove „kunšti“ niso nič pomagale, da bi obdržal našo posojilnico in hranilnico v svojih rokah. Nič mu niso pomagale vse nepostavnosti, ki jih je uganjal, nič vsi prizivi; kajti slovenski zadružniki so ga vrgli soglasno iz slovenske posojilnice, ki ni bila ustanovljena zato, da bi utrdila stališče „Štajercijancu“ Poldeju in njegovi nemškutarski tovaršiji, ampak zato, da priskoči našemu ljudstvu na pomoč kot prava ljudska prijateljica. To je bil za Pristova hud udarec; kajti prekrizali smo mu vse načrte. Zato pa se je tudi tako težko ločil od blagajničnega ključa, ki ga je celo na dan občnega zbora odnesel, kar je vzbujalo splošno ogorčenje, pri nekaterih pa tudi bojazen za naloženi denar. Naj bi bil to storil kak naš mož, takoj bi bil „Štajerc“ pisal o klerikalnih defraudantih; tu pa je seveda molčal. Končno je Pristov vendarle prinesel ključ, ker se je bal stroge kazni. Spoznati pa je moral, da nikdar več ne bo oblastno gospodaril v slovenski posojilnici, ki bi jo bil tako rad spravil v štajercijanske roke in da mu utegne uprav tako izguba podreti tudi že itak zrahljani županski stolček. Res je sicer, da je na zadnjem političnem zborovanju javno izpovedal, da v bodoče ne bo več prevzel županske časti, a kdo more še verjeti Pristovu, ki je že tolikokrat snedel svojo možbesedo. Kdo bi mu verjel, da se odpove županovanju — če se bo sploh mogel — ko vendar poznamo njegovo častihlepno. Nasprotno! Mož se hoče še zanaprej vzdržati na županskem stolcu. Ker je pa uvidel, da mu bo utegnila ravno posojilnica taistega izpodnesti, je začel boj proti njej, da jo uniči. Pa tudi tu so bili vsi obiski, vsa nervozna agitacija in „Štajercjeve“ laži zaman in niso dosegle svojega namena. Res se je vzdignilo iz hranilnice več vlog, a kaj to za naš močni zavod! Ta nemškutarski denar prav hladnokrvno privoščimo Pristovemu „šparkaslu“, da bo mogel rešiti svoje maloštevilne pristaše gospodarskega bankerota in bodo šli še v bodoče zanj v ogenj. Nas Pristovov „šparkasl“ ne bi prav nič brigal, če bi se ne farbalo ljudi s takimi klobasarijami. Tako pa moramo odločno protestirati proti laži, češ da je to občinska hranilnica, kakor so nasprotniki sprva trosili okoli. Še odločnejše protestiramo proti temu, da se naše ljudi lovi z zvižajo, češ da je Pristovov „šparkasl“ slovenska naprava, ker je vendar samo nemško registrovan. Pač pa je to čisto pristna nemška „Trutzkasa“, kakor je njen načelnik po svojem mišljenju nemškonacionalen zaupnik, dasi se pretaka po njegovih žilah slovenska kri. Zato pa opozarjamo naše ljudi, naj se držijo svoje stare slovenske posojilnice, ki bo šla vsikdar za svojim vzvišenim ciljem, ki je: združena gospodarska samopomoč našega ljudstva. Pa še nekaj. V odboru Pristovega „šparkasla“ sedita med „Štajercijanci“ in „štramdajčarji“ tudi gosp. Lahounig in hišni posestnik Močiunig. Za zadnjega se ne čudimo. Čuditi pa se moramo, kako se je mogel usesti Pristovu na lim gosp. Lahounig, ki ga vendar smatramo za zavednega in značajnega narodnjaka. Zato smo pa tudi prepričani, da gosp. Lahounig ne bo pustil izrabljati svoje vplivne osebe v škodo slovenskemu narodu.

Gospodarske stvari.

Poučno potovanje kranjskih in koroških kmetov v Švico.

(Dalje.)

Meggen, oddaljen od mesta Lucern 1½ ure, koder se prebivalci močno pečajo z obdelovanjem trave in sadjarstvom, je kraj, kjer imajo same sadovnjake in tod potem pridelujejo travo. Imajo sadno drevje nasajeno lepo v vrsti, v pravi razdalji drevo od drevesa, ne pa kakor mi, v enih krajih nič, v drugih pa gosto zopet tako, da se veje križajo; po zimi pade na te veje polno snega pa nam vse veje polomi. V Švici sadijo drevje po 10 do 12 metrov narazen, vmes potem pridno zalivajo z gnojnicami, koder raste lepa trava, ob enem pa donaša sadno drevje lepe dohodke, na kar se posebno gleda tukaj v Meggenu. V tem okraju so posestniki bolj mali, ampak vzorni gospodarji, oziroma sadjerejci in živinorejci. Sadja pridelajo zelo veliko, iz njega napravljajo mošt po našem načinu, naprešajo in puste, da pokipi v odprtih posodah. Za mlenje jabolk in hrušk imajo mline s kamenitimi valjarji, katere goni električna sila. Stiskalnice so navadne hidravlične; pri enem posestniku smo našli celo stiskalnico našega starega sistema na pritisk z močnim brunom.

Mošt pijejo radi bolj gost, onega ki ga hočejo imeti čistega, prešajo ga iz hrušk, katere so še bolj negodne in imajo v sebi veliko črslavine kisline, katera močno upliva na čiščenje pijače. Tukajšnji posestniki naredijo mošta eden po 600 hektolitrov, seveda imajo potem vsak zase primerno klet z velikimi sodi, kajti vsaka pijača, če jo je več skupaj, ostane bolj stanovitna. Vlažne kleti so povsod v nižavi tlakane s cementom, da ostanejo lepo hladne. Oprešane tropine od sadja naredijo s strojem v oblike podobne opeki za zidanje, katere pozneje sušijo, da po zimi kurijo ž njimi, ker tam je pomanjkanje drv; uspeh je po rabi ondotnih prebivalcev zelo dovoljen. Tudi v živinoreji so gospodarji izvrstni, redijo okoli 15 do 20 glav živine in sicer večinoma krave. Hlevi so čisto preprosti, leseni ali pri tem jako vzorni, jasli čisto nizke, staje kratke, ob koncu staj jarek, kamor padajo odpadki od živine, ki se pozneje potisnejo v zato narejeno jamo, ki je ne manjka pri nobenem takem hlevu. Veliko pozornost obračajo ti kmetje na snaženje živine, kar je zelo potrebno in koristna. Živina je v poletnem času na planini in ostane tam po 3½ meseca. Od odrasle živine se plača planinščina po 30 frankov = 30 K, nekaj več kakor po naših planinah, ampak je zato tudi paša dokaj boljša. Takih kmetij smo si ogledali v tem okraju več, ki so pa druga drugi slične, namreč jako enostavne ali zelo napredno oskrbovane z malo ljudmi, na kar se ravno v sedanjem času gleda, ker delavcev tako močno primanjkuje.

Ker nam je čas hitro mineval, odrinemo nazaj proti mestu Lucernu in odtod se odpeljemo naprej popoldne 2:10 proti Interlaknu. Vožnja bila je zopet kratkočasna, zanimiva, med zelenimi planinami, koder smo videli sem in tja pridelovanje umetne stelje, katera večini posestnikom močno primanjkuje. Malo je bilo časa na razpolago za ogledovanje mesta Interlaken, kajti ko smo se pripeljali na enem koncu v mesto po ladji, smo morali hiteti na drugi konec proti postaji, kjer nas je čakal že vlak, da nas odpelje proti Erlenbachu; zato smo si morali medpotoma ogledati lepe hotele in druge krasote prijaznega mesta. Nekateri trdijo, da je to mesto eno najlepših v Švici radi krasne lege ob malem jezeru in modernih hotelov. Ob 7:46 zvečer je že zdrdral vlak proti Erlenbachu, kamor smo prišli ob 9:12 po noči. Vozili smo se zopet ob precej velikem jezeru, a se je že mračilo, in zato nam je bil ves lep razgled za enkrat odvzet. Naslednjega dne smo imeli priliko, da si ogledamo prvič na našem potovanju v Švici znamenito simendolsko plemo. Ta živina je rumenolisasta, plavolisasta in rudečelisasta, najbolj razširjeni sta prvi dve barvi, zadnja se dobi le v nekaterih krajih Švice. Ta živina je precej večja od rjave švicarskega plemena, jako hitro raste in je izvrstna za užitek, kajti krave so dobre mlekarice; to se vidi lahko iz števil, katere so nam navedli od par krav, ki so bile premirane na razstavi l. 1908. in so dobile prvo darilo za krave; prva je dala mleka na dan po 30 litrov, druga v celem letu 7000 l po imenu Regina, tretja po 45 l na dan in četrta po 40 l. Tolsčobe imelo je mleko po 4½% povprečno. Iz tega vidimo, kako na visoki stopinji

je tukaj živinoreja, kako se izplača reja krav, k čemur se naše kmete ne more pripraviti. V tem kraju se delijo vsako leto premije najlepšim bikom in najboljšim kravam, kar tudi močno pospešuje živinorejo. Premije znašajo pri goveji živini od 40 do 800 frankov. Pri tem se posestniki kosajo, kateri bode redil boljše in lepšo živino. Simendolska živina je dobra tudi za delo, precej utrjena v nogah. Živina hitro raste in dosežejo biki težo do 1200 kg. Meso ima ta živina prav dobro, ono ni preveč mastno, akoravno je živina popolnoma opitana. Da je pa živinoreja tako na visoki stopinji, je mogoče zategadel, ker imajo v tem okraju obilo in dobrih pašnikov. Za te pašnike skrbijo, da so vedno v dobrem stanju, s potrebno vodo in zato dobijo tudi precej podpore od države.

Prvi bik simendolec, katerega smo videli tukaj v Erlenbachu, je bila krasna žival, lepih telesnih oblik in po naši razsodbi gotovo težak okoli 1200 kg. Ko je bil star 1½ leta, je dobil prvo premijo na razstavi in je imel gospodar za njega 7000 frankov (= K). Od tega bika je prodal pozneje dva potomca, enega za 4000 in drugega za 5000 frankov. (Dalje sledi.)

Zadružna šola v Ljubljani

se prične dne 3. novembra t. l. ter se bodo sprejemali slušatelji do tega dne, v kolikor bo dopuščal prostor. Pogoj za sprejem je dovršena ljudska šola in 16 let starosti. Druga pojasnila daje ravnateljstvo Slovenske trgovske šole v Ljubljani, Kongresni trg 2.

Društveno gibanje.

Brunca. Ljudska igra „Zaklad“, ki se je pred kratkim predstavljala v občno zadovoljnost občinstva in z nepričakovanim uspehom v Štebnu, se ponovi v nedeljo 30. t. m. v tamburaškem domu tukaj na Brnci.

Čisti dohodek igre se porabi v društvene namene tamburaškega društva „Dobrač“ in se torej vse naklonjene Slovenke in Slovence vabi k najobilnejši udeležbi.

Djekše. Slov. kršč.-soc. izobraževalno društvo za Djekše in okolico priredi v nedeljo, dne 30. okt. t. l. po blagoslovu ob 3. uri pri Kramerju na Djekšah svoj redni občni zbor s sledečim spredom: 1. poročilo predsednikovo; 2. poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja; 3. govor č. g. Ivana Dolinarja iz Šmarjete; 4. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slov. kat. izobr. društvo „Zila“ priredi dne 6. novembra pri Hrepcu v Zahomcu svoj občni zbor, pri katerem se bo igrala igra „Sanje“. — Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 40 v za osebo. 20. novembra ob isti uri se igra ponovi.

K obilni udeležbi vabi odbor. **Dobrlavas.** Sprejemanje udov in udinj v naše slov. katol. izobraževalno društvo se vrši vsako nedeljo po prvi sveti maši za moške, popoldne po blagoslovu za ženske. Letnina 1 K! Starost vsaj 15 let! Stariši, prigovarjajte svojim sinom in hčeram, da pristopijo. Odbor.

Politične vesti.

Deželni zbor koroški.

19. seja, 20. vinotoka. Predlog deželnega odbora glede razširjenja deželne ceste pri Prosovičah pri Mariji na Zili, da se dovoli razširjenje ceste na deželne stroške s pogojem, da občina Marija na Zili na svoj račun odkupi zemljišča (2600 K), se izroči stavbenemu odseku. — Predlog poslanca viteza Burgerja in tovarišev glede spremembe šolskega zakona, po katerem bi bili v deželnem šolskem svetu znanprej zastopani trije in ne samo dva deželna odbornika, je bil odkazan šolskemu odseku; Posl. Grafenauer je protestiral proti temu, da se ne pokliče v deželni šolski svet zastopnika Slovencev in izjavil, da ne bo mnogo govoril, ker ima nemškonalna večina za Slovence gluha ušesa, od vlade pa ne pričakuje pravice. Posl. Eich, dr. Angerer in tovariši so interpelirali deželnega predsednika zaradi tega, ker se morajo otroci udeleževati verskih vaj.

20. seja, 21. vinotoka. Deželni odbornik dr. Jožef Lemisch poroča o zidanju doma za otroke oženjenih paznikov v deželnih dobroteljskih zavodih, ki bo stal 13.000 K. Predlog se izroči združenemu stavbenemu in finančnemu odseku. — Predlog deželnega odbora, da se osojska občinska cesta ne sprejme v deželno upravo, se izroči stav-

benemu odseku. — Sprejme se predlog narodnogospodarskega odseka, da dovoli dežela za izsuševanje grebinjskega blata 25% prispevek v treh letnih obrokih pod pogojem, da ostalo svoto zasigurajo država in interesenti in da zadržna jamči za vzdrževanje naprave. — Baron pl. Helldorf predlaga, naj se naroči deželnemu odboru, da se začne pogajati s kmetijsko družbo, oziroma z deželnim kulturnim svetom, da se kmetijska zimska šola v Velikovcu premesti na kako večje posestvo na Spod. Koroškem in da o teh pogajanjih poroča deželnemu zboru. Predlog se izroči narodnogospodarskemu odseku. Predlog sta podpisala tudi poslanca Ellersdorfer in Grafenauer.

Eich in dr. Angerer zafrknjena.

Na interpelacijo posl. Eich, dr. Angererja in tovarišev, v kateri se pritožujejo, da je mestni šolski svet v Celovcu odločil, da imajo šolarji postavno dolžnost, udeleževati se verskih vaj, je odgovoril deželni predsednik, da mu je tozadevna razsodba celovškega mestnega šolskega sveta znana le iz časopisja in da on nima pravice razveljaviti kake razsodbe mestnega šolskega sveta, kakor zahtevajo interpelantje. O zadevi more razsoditi le deželni šolski svet, ako se vloži priziv.

21. seja, 25. vinotoka. Posl. Ellersdorfer je opravičil odsotnost. Deželni zbor dovoli občini Goriče za l. 1911. 155% občinske doklade. Koroškemu posredovalnemu uradu za delo se dovoli za celo dobo zasedanja 1000 K podpore. Proti je govoril posl. Eich (soc. demokrat). Sprejet je bil zakonski načrt posl. Burgerja in tovarišev glede spremembe zakona od 8. svečana 1869 s spreminjevalnimi predlogi posl. dr. Angererja. Posl. Walcher je govoril proti predlogu, ker naj bi po njem bili v bodoče v deželnem šolskem svetu trije zastopniki, voljeni od deželnega odbora. Proti komu se hočejo nemški nacionalci zagovarjati, ko imajo vendar vso oblast? Proti je govoril tudi deželni predsednik baron Hein, češ da imata deželna odbornika v deželnem šolskem svetu itak vsak po dva glasova; to ni nikjer drugod kakor na Koroškem, zato je razširjenje oblasti deželnega odbora v deželnem šolskem svetu nepotrebno.

Nova modrost viteza Burgerja.

Vitez Burger je odgovarjal odsotnemu poslancu Grafenauerju, ki je bil označil ta predlog kot „koroško posebnost“ (specialiteto), z izgovorom, da so na Koroškem ta predlog posneli po Kranjskem. Proti posl. Walcherju je izjavil, da se morajo v deželi braniti, ker so v deželi še drugi sovražniki kakor — Slovenci. Povedal je tudi, da je **namen tega njegovega predloga, zavarovati nemškim svobodomislecem večino v deželnem šolskem svetu.** Grafenauerju je zaklical: „Kakor ti meni, tako jaz tebi!“ Seveda je bil ta zakonski predlog sprejet v vseh treh branjih. Zanj niso glasovali poslanci Grafenauer, Walcher in Eich. (Krampl in Ellersdorfer nista bila v deželnem zboru.) — Zbornica sprejme predlog, da se deželni odbor pooblasti, da prevzame Frumlacherjev most v Otrovži pri Borovljah. — Sprejet je bil tudi predlog stavbnega odseka, da se naroči deželnemu odboru razobesiti na dvorišču deželnega dvorca med zasedanjem deželnega zbora zastavo v deželnih barvah (rdeče-belo).

22. seja, 26. vinotoka. Poslanec dr. Steinwender poroča o računskem zaključku za l. 1909. Večina sprejme predlog. — Sprejetih je tudi nekaj predlogov za podporo za mostove na Zgor. Koroškem. — Ribarskemu društvu se dovoli za celo dobo vsakoletno podporo 400 K. — Za pospeševanje domače konjereje se dovoli za celo dobo vsakoletni deželni prispevek 8000 K.

Zimske kmetijske šole.

Sprejet je bil predlog narodnogospodarskega odseka o kmetijskem šolstvu: Ustanovi se kmetijska zimska šola v Volšpergu. Stroške, v kolikor ne bodo pokriti iz Ofnerjevega ustanovnega zaklada in državne podpore, prevzame dežela. Deželnemu odboru se naroča, da poišče na Spod. Koroškem (po baron Helldorfovi zahtevi v okolišju velikovškega okrajnega glavarstva) primerno posestvo, in o tem poroča. Naroča se tudi deželnemu odboru, naj premišluje, ali bi ne bilo želeto, da se napravijo poleg potovalnih učnih predavanj še potovalni učni tečaji in da se zato nastavi posebna učna moč. Deželni odbor se tudi pooblašča, da sme sprejeti drugo učno moč za po-

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOV:**
kavni pridatek z tovarniško znamko :kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

Tovarniška znamka.

tovalne tečaje v kuharstvu. — Poročevalec dr. Waldner je izjavil, da se kmetijske šole v Brežah in Velikovcu niso obnesle. V Brežah je l. 1909. bilo samo 9 učencev, za zimsko kmetijsko šolo v Velikovcu pa se letos sploh — **nihče** ni oglasil. Če se premesti ta šola na kako posestvo, kjer se bo praktično poučevalo, pričakuje od te šole več uspehov. Pravi tudi, da poučna predavanja potovalnih učiteljev ne zadovoljujejo. Posl. Grafenauer je nasproti dr. Waldnerju mnenja, da od samega tega, če se premesti velikovska zimska kmetijska šola na kako večje posestvo, ne pričakuje od šole izbornih uspehov, čeravno je sam za to. Kmetijska šola v Litzlhofu na Zgor. Koroškem dokazuje to. Saj je tam obiskovalo šolo tudi le 9 gojencev in 4 praktikantje. To vendar niso izborni uspehi. Pravi tudi, da ima ta šola praktično vrednost le za sinove bogatih kmetov, ker le ti so v stanu nauke iz te šole tudi praktično uporabiti. Večina kmetov je pa vendar revna. Poglavitni vzrok neuspehov velikovske zimske kmetijske šole je pa le v jezikovni uredbi te šole. (Pinterič: Agitacija bindišarske duhovščine.) Govornik na pr. je vendar sam agitiral za obisk te šole, pa kmetje sami so mu povedali, da s šolo ni nič, dokler ne bo v jezikovnem oziru predrugačena. Vodja te šole, g. Šumi, zna sicer slovenski in je v svoji stroki gotovo izobražen, a šole ne spravi naprej, ker je učni jezik nemški. Dokler ne bo učni jezik slovenski, šola ne bo cvetela, naj se tudi premesti na drug kraj. Sicer pa sploh šole ne bodo dosegle namena, ako se revnim kmetom ne bo dalo dovolj podpor, da bodo mogli to kar so se v šolah naučili, tudi dejansko izvesti.

Posl. Breitegger nasprotuje posl. Grafenauerju, češ, da se za kmeta itak dela, a treba se je ozirati na finance. (Grafenauer: Saj je vendar ravnokar posl. Steinwender pravil, da niso slabe. Veselost.) Poskrbljeno je tudi z ustanovami, da morejo šole v Litzlhofu obiskovati tudi sinovi revnih kmetov. (Grafenauer: Da, z ustanovami za šolo, doma na posestvu pa menda z dolgovi?) Sicer pa govornik izjavlja, da ravno gosp. posl. Grafenauer in njegovi somišljeniki v dež. zboru ne glasujejo nikdar za proračun.

Posl. Grafenauer odgovarja posl. Breiteggerju. Res je, da ne glasuje za proračun, ali pa stori menda to zato, kakor da bi dobili kmetje preveč ali ker ga v noben odsek niso izvolili? Ne, ampak zaradi tega, ker so v proračunu tudi izdatki za šolstvo za nas koroške Slovence, ki pa ni samo nepraktično, ampak je tudi protipostavno! Če so bo to spremenilo, potem bo glasoval za proračun tudi govornik, seveda za malo manj predrugačen, izboljššan. Posl. Breitegger še pač premalo ve. Slovence boli, da jim nemškonacionalna večina zabranjuje, da bi se slovenska mladina vzgojevala na podlagi svojega materne jezika.

Posl. dr. Waldner se izreče proti temu, da bi se dajalo kmetom preveč podpor. Sicer pa izjavlja, da Grafenauerjeva izvajanja ne nasprotujejo predlogu. Kar se tiče jezikovne uredbe teh šol, se lahko debatira, ko bo vprašanje postalo aktužno. — Narodnogospodarski odsek predlaga, da se dovoli za izboljšanje planin 8000 K in za dva planinska tečaja 500 K. Za izboljšanje pašnikov v nižavah naj se dovoli 2000 K. Podpora v znesku po 500 K dobiva tudi podjunska živinorejska zadruga in planinsko društvo Plöcken. Baron Helldorf predlaga, da se poleg planinskih nadzornikov nastavi še enega ali dva planinska mojstra, ki naj bi poučevala praktično; naj se jih naroči iz Švice ali Predarelskega. Posl. Breitegger želi za to domačina. Poslanec Grafenauer izreče svoje začudenje, da se že leta in leta govori v zbornici skoro samo o Plöcken, kakor da bi drugih planin ne bilo. Za vzgled navaja, da so na Brški planini naredili kmetje vodovod, ki jih stane mnogo, pa niso dobili nobene podpore. Za napravo novih dobrih cest je dala tudi le država 6000 K, cesta je pa stala nad 20.000 K. Naj se torej dežela zmezi in da tudi kaj za druge planine, ne samo za Plöcken v Zgor. Zilski dolini. Posl. Helldorf se hudi nad Breiteggerjem, pa tudi nad Grafenauerjem, češ, da zahteva za „20.000 windische Bauern“ samostojno kmetijsko šolo. Grafenauer protestira najodločnejše enkrat za vselej proti temu, da se rabi v zbornici izraz „windisch“. Mi nismo Windische, ampak Slovenci. Predlog poročevalca Kirschner je bil sprejet.

Cerkvene vesti.

Odbor ecilijanskega društva se je konstituiral 19. t. m. sledeče: Za škofijskega načelnika je bil zpet izvoljen mil. g. stolni sholaster Ferd. Wappis, za njegovega namestnika kn. šk. tajnik č. g. Boltžar Gussger, za blagajnika č. g. Jožef

Ogris, kaplan pri mestni fari v Celovcu, za zapisnikarja č. g. Alojz Schader, katehet; kot delujoči odborniki gg. Aleksander Lučovnik, profesor bogoslovja č. g. dr. Ludovik Reinprecht in Ožbe Gatterer. Izmed teh je Slovenec samo č. g. Jožef Ogris!

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarije, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Kaj je novega po svetu.

Občinske volitve v Ljubljani. Novi občinski volilni red za Ljubljano je potrjen in so na podlagi novega volilnega reda volitve za Ljubljano že razpisane.

„**Agro-Mercur**“ v konkurzu. Ljubljanski listi poročajo, da je veletrgovina „Agro-Mercur“ v Ljubljani napovedala konkurz.

Kaj je

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrastle; ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Crippena, morilca svoje žene, ki je hotel s svojo novo izvoljenko pobegniti v Ameriko, pa so ga na ladji aretirali, so v Londonu obsodili na smrt, njegovo spremljevalko so oprostili.

Argentinsko meso na Dunaju. Težko pričakovano argentinsko meso so dobili na Dunaj. Prodajali so prednje meso po 1 K 44 v, zadnje meso po 1 K 60 v, meso za pečenko 1 K 80 v, torej ne posebno ceno, kakor se je sprva pričakovalo. Vrhtega je meso baje slabo in so v Argentini doma meso znatno podražili. Ker prihaja argentinsko meso zmrznjeno, da se na daljni vožnji iz Amerike ne usmrači, se mora dalje časa kuhati in ne more biti tako okusno kakor domače meso.

Zahtevajte „Mir“ po vseh gostilnah!

Darovi.

Za „**Delavski dom**“ v Podljubeljju je daroval č. g. Anton Benetek 5 K.

POPOV
najboljši čaj sveta.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

č. šolskih sester v Narodni šoli

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; sprejemajo se deklice, ki želijo obiskovati našo šolo, potem že šoli odresle deklice, ki se poučujejo v kuhanju, ravnanju s perilom in v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 4. novembra t. l. Plačila 24 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati č. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Tržne cene v Celovcu

20. vinotoka 1910 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (bireu)		
	od	do	K	v	
	K	v	K	v	
Pšenica	—	—	—	—	
Rž	—	—	18	64	
Ječmen	—	—	—	—	
Ajda	16	—	17	—	
Oves	17	—	17	50	
Proso	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	28	57	
Turščica	—	—	—	—	
Leča	—	—	—	—	
Fizola rdeča	—	—	27	—	
Repica (krompir)	—	—	7	55	
Deteljno seme	—	—	—	—	
Seno, sladko	6	50	8	50	
„ kisló	4	—	6	—	
Slama	3	50	4	50	
Zelnate glave po 100 kosov	6	80	8	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	
Smetana, 1	—	60	1	20	
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	3	—	3	20	
Surovo maslo (putar), 1 „	3	—	3	60	
Slanina (špoh), povoj, 1 „	2	40	2	60	
„ „ surova, 1 „	2	—	2	10	
Svinjska mast . . . . . 1 „	2	20	2	30	
Jajca, 1 par	—	22	—	24	
Piščeta, 1 „	2	60	2	80	
Race	4	—	4	50	
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	60	
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—	
Živina	Počrez	100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od do	od do	od do		
	v k r o n a h				
Konji	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	90	94	—	4
„ za vožnjo	—	—	—	—	—
Junci	250	—	—	—	1
Krave	234	460	72	—	28
Telice	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	160	164	37
Praseta, plemena	18	56	—	—	121
Ovce	—	—	—	—	82

Vaše prehlajenje

in hudi kašelj lečite brez odlaganja z Scottovo emulzijo. Že po porabi prvih škatljic se čuti olajšava, celo, če bi bilo prehlajenje ali kašelj že zastarano. — To razlaga izvrstna čistost in učinek sestavnih del ter posebni način Scottove priprave.

SCOTTOVA EMULZIJA

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom Scottovega ravnjanja.

je veliko krepkejša nego navadno ribje olje.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Obrezan in staubni les

smrekov, mecesnov in jelkov, kakor mecesnove blazine in mecesnove hloče se kupijo naravnost od posestnikov gozdov proti gotovini. Oglase z naznanilom cene in velikosti na naslov: „Postfach 56“, Celovec.

V Narodni šoli

v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem

imajo č. šolske sestre

internat za dekleta.

Gojenke se učijo in vadijo v vseh ženskih ročnih delih, kakor tudi v kuhinji in perilnici.

Tudi se sprejemajo na stanovanje in hrano šolarice za ondotno trirazredno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

Poživljenje krvnega obtoka, pospeševanje živčnega delovanja, utrjenje kože proti prehlajenju se doseže, če rabimo

Za umivanje glave, ust, oziroma zobov in za olepšanje polti je neobhodno potrebno

Diana-francosko žganje.

Vaš zdravnik

Vam rad priporoči Diana-francosko žganje vsled njegovega razkužilnega in hkrati oživljajočega učinka, kojega glavni vzrok je primes — Mentola. — Glavna snov Diana-francoskega žganja je najfinejši, dvakrat ohlajeni vinski destilat.

Zgorajšnja varstvena znamka Vas ščiti pred prenebrami. Zahtevajte pri nakupu le pristno Dianafrancosko žganje in pazite na to, da bo imela steklenica vtisnjeno ime „Diana“, zamašek in plomba z gornjo varstveno znamko.

Domač prijatelj

v pravem pomenu besede se sme imenovati naše Diana-francosko žganje vsled svojega izvrstnega učinkovanja in svoje mnogostranske porablivosti. Cena male steklenice K — 50, srednje steklenice K 1'20, velike steklenice K 2'40. Dobiva se povsod, kjer ne, naravnost od tovarne francoskega žganja, društva z o. z., **Dunaj, I., Hohenstaufengasse 3r.**

Samo naravnost

od naše tovarniške odpošiljalnice kupujejo zasebniki

sukna
za gospode in gospe
najboljše kakovosti

po najnižjih tovarniških cenah. Vsaka mera se odreže. Ostanke po najnižjih cenah.

Zahtevajte vzorce!

Prva šlezka tovarniška odpošiljalnica sukna

„**SUDETIA**“

Jägerndorf št. II. (Avstr. Šlezija).

Rojaki, spominjajte se podljubeljskega „**Delavskega doma**“.

Edina izborna kupna priložnost!

za trgovce in krošnjarje, pošiljatev tudi na zasebnike

40 do 45 metrov sortiranih ostankov za 16 kron.

Ostanke so:

Belo močno platno za moško in žensko perilo.

Francoski čefirjevi ostanki za srajce, bluze in obleke.

Oksford za vsakdanjo nošo za moške srajce.

Modrotisk za predpasnike in obleke.

Kanafas (posteljna oprava) moderne barve, za posteljne prevlake.

Flaneli prima kakovosti za moške in ženske obleke.

Ostanke so 3—12 metrov dolgi, zamčeno, da se morejo prati, in brezpogrešni in se vsak ostanek more najbolje uporabiti. Najmanjša oddaja 40—45 metrov za 16 kron po povzetju.

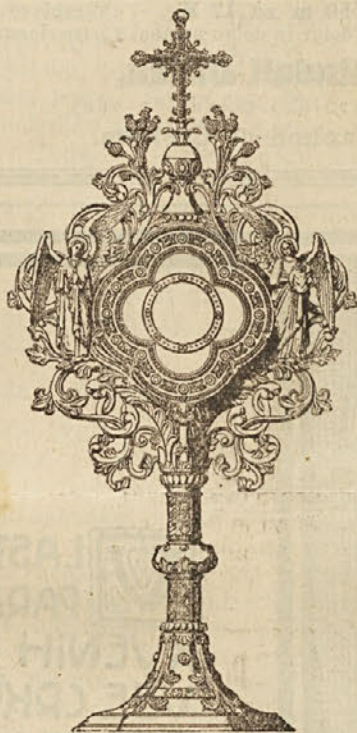
Nadalje imam oddati še večjo zalogo

rjuh brez šiva,

že obrobjene, 150 cm široke, 225 cm dolge, iz zamčenega platna, pripravljenih za najfinejšo bale po **2 K 80 vin.** en kos. Najmanjša oddaja 6 kosov po povzetju.

Pozor! Ne primerjajte mojega blaga s ponujanim od konkurence, ker odpošiljam samo najboljše in za neugajajoče takoj vrnem denar.

S. Stein, tkalnica, Nachod, Češko.

Albin Klešnik

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
St. Veiterstraße 13 **u Celovcu** St. Veiterstraße 13

se priporoča prečastiti duhovščini

za vsa v to stroko spadajoča dela

kakor

kelihe, monštrance, svečnike, lestence, kadilnice, posode za sveto olje itd.

Sprejemam tudi

usakoursna popravila

ter za **trpežno pozlačenje in posrebrjenje jamčim.**

Posebej naznanjam prečastiti duhovščini, da sprejemam vsa naročila **v četrtkih v „Delavskem društvu“, Kaserngasse št. 30.**

Pet vinarjev stane

dopisnica,

na katero napi-

šete ime občno snane

razpošiljateljske trgovine

R. Miklauc, Ljubljana,

da Vam pošlje poštne

prosto vzorce najno-

vejšega sukne-

nega in

modnega blaga za moške obleke.

Kovačnica na lepem prostoru ob cesti, je naprodaj ali se takoj dá v najem. Več pove Jakob Mark pd. Zeichen v Rjavcu, pošta Vetrinj.

Namesto 40 K, samo 6 K.

Vos divjega kozla

podoben jelenovemu vosu, nov, zelo lep, 16 centimetrov dolge, fine, tanke dlake v lepem starosrebrnem tulcu z lovskim križem, s premičnim obodom in vijakom, vse skupaj samo **K 6—**; **Ivjasti lasci zajamčeno pristni.** Prigodni kup, razpošilja po povzetju vezavec vosov

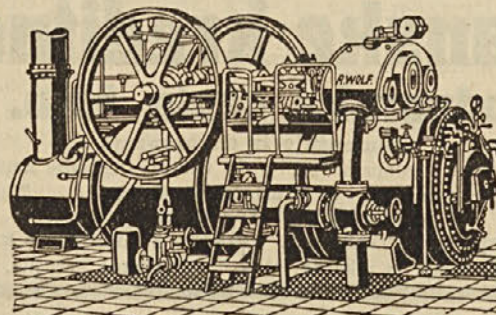
Fenichel,

Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.

Mnogo priznalnih pisem.

Linc 1909: Zlata kolajna; najvišje odlikovanje.

R. WOLF Magdeburg-Buckau.

Filialka Dunaj, Dunaj, III., Heumarkt št. 21.

Premakljivi in nepremakljivi polnoprarni in patentovani

vročeparni lokomobili

z 10 do 800 konjskimi silami.

Najbolj gospodarsk, trpežen in zanesljiv gonilen stroj za vse vrste delovanja v industriji in poljedelstvu.

Vseh izdelkov nad 650.000 PS.

Louske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Ohranitev zdravega želodca

obstoji posebno v podpiranju in uravnavi prebave in v odstranitvi zaprtja.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je **dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.**

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno ponovno varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA**

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, **PRAGA, Mala strana 203,** vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpošiljavti K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštne prosto na vse postaje avstro-ogrške monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

obrestuje vloge po

4 ¹/₀ / ²/₀

kreditni zavod za kmečko ljudstvo
okolice Celovške
Pavličeva ulica št. 7

Uradovanje se zdaj tako razširi, da bodo odslej uradne ure
v četrtek od 9. do 12. ure dop. in od 1/2 2. do 3. ure pop.
v soboto „10. „12. „ „
v nedeljo „10. „12. „ „
Odbor.

obrestuje vloge po

4 ¹/₀ / ²/₀

Priložnosten nakup.

Prevzel sem naravnost od neke tovarne vsled elementarne katastrofe mnogo tisoč težkih

flanelnih odev

po krasnih najnovjših vzorcih, trajne barve, s svilo obrobljenih, svežih, le nekoliko od vode poškodovanih. Te odeje se lahko rabijo v vsaki fini hiši za postelje in pokrivanje oseb. Zlasti so topli, mehki in močni. Dolgi 195, široki pa 135 cm. Po povzetju pošiljam:
4 flanelne odeje za gospodarstvo za 10 K.
3 lepe flanelne odeje za 9 K. — 2 jako lepi flanelni odeji za 9 K.

Na skladišču imam tudi veliko množino ostankov od kanafasa, oksforda, cefirja, modro tiskanega platna, flanela, pepita za obleke in razpošiljam v paketih po 5 kgr. **40 do 50 m za 17 K.** — Odrezki so po 4 do 12 metrov dolgi in dobro porabni v gospodarstvu.

Rudolf Dušek,

tovarniško skladišče odev

Nachod na Češkem.

Vsi Sveti!

Stare nagrobne križe poceni in trpežno lakira in pozlati slikar za pismenke

lv. Podzeit

Celovec, Neue Weltgasse št. 8.

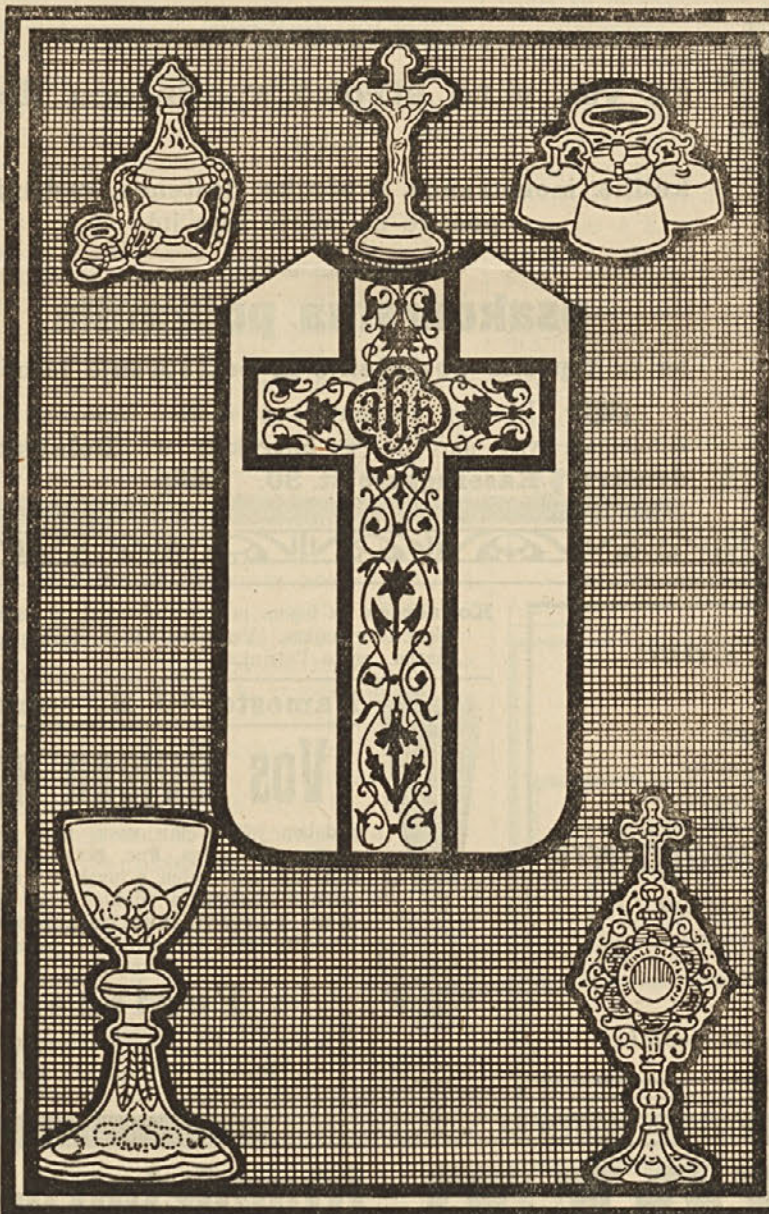
Kdor potrebuje

dobre in pristnobarvne zimske barhente, flanelne za srajce in drugo perilo, platnene in volnene kanafase, cefire, prte, obrisače, šifon, žepne robce, manšete itd. naj piše naravnost izdelovalcu

Jaroslavu Marek,

ročna tkalnica

v Bystrém št. 39 pri Novem Mestu nad Metuji, Češko, da se mu brezplačno in franko pošlje zbirka vzorcev. Prepričajte se o nizkih cenah in solidnem blagu te slovanske tvrdke. Dopisuje se slovensko.

VLASTNI IZDELEK CRKVENIH PARAMENTOV, ZASTAV CRKVENIH IN DRUŠTVENIH VSE CRKVENE POTREBŠČINE.
FRANC STADNIK
V OLOMUCI (MORAVA)
ELIŠČINA CESTA 43
VZORCI IN PRORAČUNI ZASTONJ IN FRKOGOTOVO BLAGO POŠILJAM NA ZBIRO Z OBRATNO POŠTO. NOBENA PRODAJALNA, TOREJ MALA REŽIJA IN NIZKE CENE

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5.000.000.
Rezervni fond K 450.000.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Denarne vloge obrestujemo po 4 ¹/₀ / ²/₀ od dne vloge do dne vzdiga.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.